şiddetle mücadele, kadınların kamusal alanda etkin ve eşit varlığının sağlanması gibi hususların ve gelecekte ortaya çıkabilecek sorunların geçmiş deneyimler göz ardı edilmeden takip edilmesi gerekmektedir.

SÜREKLİ ŞİDDET MAĞDURU KADINLARIN EŞLERİNİ ÖLDÜRMELERİNDE ÖRSELENMİŞ KADIN SENDROMU VE CEZA SORUMLULUĞU TARTIŞMALARININ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ AÇISINDAN İRDELENMESİ

Doç. Dr. Abdullah Batuhan Baytaz[21]

Araş. Gör. Pınar Özcan[22]

Prof. Dr. Adem Sözüer[23]

İlk olarak 1970'li yıllarda Psikolog Lenore Walker tarafından ortaya konulan "battered woman syndrome" kavramı, Türk hukukunda, "örselenmiş kadın sendromu", "hırpalanmış kadın sendromu", "kötü muameleye maruz kalmış kadın sendromu" ve "şiddete maruz kalmış kadın sendromu" olarak farklı şekillerde tercüme edilmektedir.

Çalışmada örselenmiş kadın sendromu kavramı ile ifade edilen "battered woman syndrome", partneri tarafından ciddi ve uzun süreli, fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet gören kadınların psikolojik durumlarını tanımlamak için kullanılmaktadır.

Bu kavramın ceza hukuku bakımından önemi ise, bu sendroma yakalanan kişilerin partnerlerine yönelik gerçekleştirdiği ve suç teşkil eden davranışlarının cezalandırılmasına olan etkisi bakımından ortaya çıkmaktadır. Nitekim bazı ülkelerde bu sendroma yakalandığı tespit edilen kadınların partnerlerine karşı gerçekleştirdiği yaralama veya öldürme fillerinin ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan bir sebep olarak kabul edilmesi söz konusudur.

Bu çalışmada üzerinde durulması arzulanan husus ise, Türk hukukunda örselenmiş kadın sendromunun ceza sorumluluğuna etkisinin tespit edilmesidir. Bu kapsamda sendromun bir hukuka uygunluk sebebi veya kusurluluğu azaltan veya kaldıran bir sebep olarak kabul edilip edilmeyeceğinin üzerinde durulacaktır.

---

[21] Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
[22] Araştırma Görevlisi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Ana Bilim Dalı
[23] İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Ana Bilim Dalı Başkanı

Çalışmada öncelikle örselenmiş kadın sendromunun ne anlama geldiği ve kişiler üzerindeki etkisi üzerinde durulacaktır. Akabinde ise, doktrinde uygulanma ihtimali olduğu ifade edilen kusurluluğu azaltan veya kaldıran sebepler ve hukuka uygunluk sebepleri üzerinde durulacaktır. Sonuç kısmında ise, Türk hukuku bakımından bu sendromun ceza sorumluluğunun belirlenmesinde ne şekilde bir etki etmesi gerektiği hususundaki kanaatimizden bahsedilecektir.

EXAMINATION OF THE BATTERED WOMEN SYNDROME AND CRIMINAL LIABILITY DEBATES IN THE CONTEXT OF GENDER EQUALITY IN TERMS OF WOMEN WHO ARE VICTIMS OF CONTINUOUS VIOLENCE WHO KILL THEIR PARTNERS

Assoc. Prof. Dr. Abdullah Batuhan Baytaz[24]

Ress. Asst. Pınar Özcan[25]

Prof. Dr. Adem Sözüer[26]

The concept of battered woman syndrome, which was first introduced by psychologist Lenore Walker in the 1970s, is used to describe the psychological state of women who have been subjected to serious and long-term physical, emotional and sexual violence by their partners.

The importance of this syndrome with regards to criminal law emerges in terms of its effect on the punishment of criminal behaviors of people with this syndrome towards their partners.

As a matter of fact, in some countries, the acts of injuring or killing their partners by women who are found to have this syndrome are accepted as a reason that sets aside or reduces their criminal liability. The point to be emphasized in this study is to determine the effect of the battered woman syndrome on criminal liability in Turkish law. In this context, it will be emphasized whether the syndrome can be accepted as a reason of justification or as a reason that reduces or sets aside the culpability.

In the study, first of all, the meaning of the battered woman syndrome and its effect on people will be emphasized. Then, the reasons that reduce or set aside the culpability, which are stated

[24] Assoc. Prof. Dr., Istanbul University Faculty of Law, Criminal and Criminal Procedure Law Department
[25] Research Assistant, Istanbul University Faculty of Law, Criminal and Criminal Procedure Law Department
[26] Istanbul University Faculty of Law, Head of Criminal and Criminal Procedure Law Department

to be possible to be applied in the doctrine, and the reasons of justification will be emphasized. In the conclusion part, my opinion on how this syndrome should affect the determination of criminal liability will be mentioned in terms of Turkish law.

AİLE İÇİ ŞİDDET BAĞLAMINDA EŞLER ARASINDA İŞLENEN SUÇLARIN RESEN TAKİBİ VE CEZA MUHAKEMESİNE ETKİLERİ

Neslihan CAN[27]

Abdurrahman Burak KARAHAN[28]

Aile içi şiddet olaylarına ilişkin birtakım bastırıcı ya da önleyici düzenlemeler yapılması yaşam hakkının ve özel hayatın korunması noktasında Devletin pozitif yükümlülüğünün bir gereğidir. Nitekim Anayasa m. 41'de; ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve eşler arasında eşitliğe dayandığı, Devlet'in ailenin huzur ve refahı için gerekli tedbirleri alacağı düzenlemesine yer verilmesi de bu hususu desteklemektedir. Bu bağlamda kanun koyucumuzun aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet ile mücadele için ceza hukuku politikası yönünden tercihi; şiddet teşkil eden fiillerin aile bireyine karşı işlenmesini daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hal olarak belirlemekten yana iken, ceza muhakemesinde de bu halleri mağdurun şikâyetine bağlı olmaksızın resen takip edilir hale getirmekten yanadır.

Şiddet teşkil eden fiillerin aile bireyine karşı işlenmesini daha fazla cezayı gerektirmesi kanun koyucunun aile kavramına yüklediği değerden kaynaklanmaktadır. Öte yandan bu fiillerin resen soruşturma ve kovuşturmaya tabi olması ise ekonomik ya da sair olarak faile bağımlı olan mağdurun tehdit, şantaj ya da baskı yoluyla şikâyetini geri alması riskini bertaraf etmekte ve aile içi şiddet olaylarının suçta siyah sayı olarak kalmasını engellemektedir. Nitekim kasten yaralama, eşe karşı işlenen cinsel saldırı, tehdit gibi ilk bakışta aile içi şiddet meselesinde en sık karşılaşılan suçlarda kanun koyucunun tercihi bu olmuştur. Bununla birlikte yine bu suçlarda kanun koyucu söz konusu ceza yargılamalarına 6284 sayılı Kanun m. 20/2 uyarınca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın katılacağı düzenlemesine yer vermiştir.

Aile içi şiddet bağlamında özellikle eşler arasında gerçekleşen suçlar çalışmamız bakımından önem arz etmektedir. Günümüzde pek çok alanda kadın erkek eşitliğinin sağlandığından bahsedebilsek dahi sosyo-ekonomik ve kültürel sebeplerle hala özellikle kadın eşin erkek eşle

[27] Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, neslihan.can@erdogan.edu.tr.

[28] Hâkim; Manisa Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi, burakkarahan7@hotmail.com